

Колос К. Р.,
*доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки та андрагогіки,
Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти» Житомирської обласної ради*

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ КОМП'ЮТЕРНО ОРІЄНТОВАНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та їх широке використання в усіх галузях виробництва і послуг, зокрема й в освіті, обумовлюють вплив ІКТ на кожен аспект сучасного життя.

Проблему інтеграції ІКТ у навчально-виховному процесі навчальних закладів різних рівнів освіти досліджували В. Ю. Биков, Ю. М. Богачков, С. П. Величко, А. М. Гуржій, М. І. Жалдак, В. М. Кухаренко, В. В. Лапінський, Н. В. Морзе, В. В. Олійник, О. В. Співаковський, О. М. Спирін тощо.

Проте в наукових дослідженнях не виокремлено особливості інтеграції комп'ютерно орієнтованих засобів навчання у навчально-пізнавальний процес (НПП) закладу післядипломної педагогічної освіти (ЗППО), врахування яких під час здійснення НПП курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, дозволить підвищити рівень ІКТ-компетентності педагогічних працівників як важливої складової їх професійної компетентності.

Це обумовлює потребу у виокремленні особливостей інтеграції комп'ютерно орієнтованих засобів навчання на кожному з етапів НПП у ЗППО:

- 1) при конструюванні методики навчання слухачів академічним персоналом (методистами та науково-педагогічними працівниками) ЗППО;
- 2) при безпосередньому здійсненні НПП на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- 3) у міжкурсовий період.

Перед виділенням особливостей інтеграції комп'ютерно орієнтованих засобів навчання у НПП ЗППО означимо поняття «інтеграція комп'ютерно орієнтованих засобів навчання».

Згідно зі словниками термін «інтеграція» (від лат. *integer* – цілий, *integratio* – поповнення, відновлення) означає «об'єднання чого-небудь у єдине ціле» [7], «процес об'єднання чи додавання частин для формування (створення) єдиного цілого» [10], «комбінування двох і більше речей для ефективної спільної

діяльності (функціонування)» [9].

Отже, інтеграція – це процес об'єднання компонентів у єдину систему, яка функціонує як єдине ціле. В контексті інформаційно-комунікаційних технологій в освіті інтеграцією є кінцевий результат процесу об'єднання комп'ютерно орієнтованих засобів навчання та їх функцій, який спрямований на інтенсифікацію поширення та розподілення відомостей. Крім того, ІКТ інтенсивно розвиваються, тому результат інтеграції комп'ютерно орієнтованих засобів навчання може варіюватися від її реалізації у НПП закладу освіти, зокрема: як учасники НПП використовуватимуть комп'ютерно орієнтовані засоби навчання для розвитку професійної компетентності.

У стандартах Міжнародного товариства з технологій в освіті зазначається, що «ефективна інтеграція комп'ютерно орієнтованих засобів навчання досягається тоді, коли використання ІКТ є невід'ємною складовою НПП, під час якого його учасники мають можливість застосовувати комп'ютерно орієнтовані засоби навчання для своєчасного отримання, аналізу, синтезу і представлення освітніх відомостей» [8].

Конструювання технології навчання у комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі закладу післядипломної педагогічної освіти розпочинається з електронного діагностування потенційних слухачів курсів підвищення кваліфікації й аналізу отриманих результатів. Це дозволяє завчасно сформулювати навчальну тематику варіативної частини соціально-гуманітарного і професійного модулів, а також задокументувати (відобразити) це у навчальних планах і програмах для тієї чи іншої категорії слухачів.

Також у відповідності до виявлених нагальних і перспективних потреб потенційних слухачів і на прохання педагогів регіону академічний персонал закладу післядипломної педагогічної освіти планує (про що кожен із працівників зазначає в своєму індивідуальному плані, а також це документується у річних планах ЗППО) та безпосередньо на базі комп'ютерно орієнтованого навчального середовища закладу післядипломної педагогічної освіти (КОНС ЗППО) чи інших освітніх закладів регіону, здійснюють навчальні заняття на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників, семінари, тренінги, форуми щодо раціонального використання новітніх ІКТ у професійній діяльності педагогічних працівників.

Врахування у навчальних планах і програмах використання інформаційно-комунікаційних технологій під час підготовки студентів, за дослідженнями вітчизняних і зарубіжних вчених: Ю. Буєтнера, М. І. Жалдака, Н. В. Морзе, П. Ногенбірка, О. В. Співаковського, О. М. Спіріна, К. Фулфорда тощо, – дозволяє не лише покращити їх результативність, а й підвищити рівень ефективності навчання у ВНЗ загалом, що обумовлюється тим, що використання ІКТ як невід'ємна частина щоденної діяльності учасників навчально-виховного процесу дозволяє врахувати навчальні та професійні потреби студентів і об'єднати різні предметні області при складанні та реалізації навчальних планів.

Для цього інтеграція ІКТ у НПП повинна поширюватися за межі комп'ютерного класу: в інші навчальні аудиторії, з використанням хмарних сервісів – й охоплювати практично весь НПП, а не лише заняття з основ інформаційно-комунікаційних технологій. Тому інтеграція ІКТ у навчальних планах і програмах повинна спрямовуватись на досягнення як навчальних цілей у КОНС ЗППО, так і особистісних професійних цілей учасників НПП, реалізації

визначених завдань, передбачати поглиблення і розширення НПП, зокрема, прозоре систематичне використання комп'ютерно орієнтованих засобів навчання у НПП курсів підвищення кваліфікації повинне забезпечити необхідні умови для:

- активної індивідуальної та групової діяльності слухачів;
- ненав'язливої взаємодії між учасниками КОНС ЗППО;
- взаємозв'язку з рецензентами курсових, проектних тощо робіт.

При цьому, якщо комп'ютерно орієнтовані засоби навчання є легко доступними, то учасники НПП не концентрують свої зусилля, насамперед, на використанні ІКТ, а спрямовують процес навчання на глибше розуміння змісту.

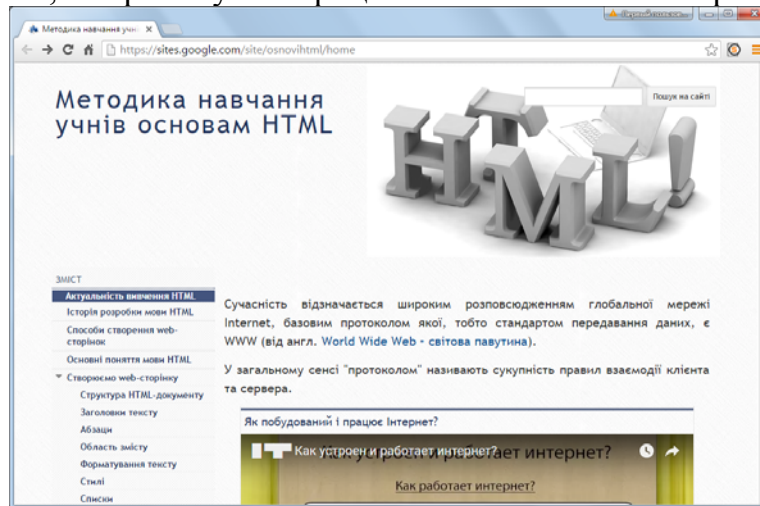

Рис. 1. Сайт «Методика навчання учнів основам HTML»

Так, при підготовці до здійснення навчальних занять чи інших освітніх заходів із використанням нових комп'ютерно орієнтованих засобів навчання, академічний персонал розробляє методику використання цих засобів у КОНС ЗППО, детально відображаючи її у конспектах, статтях науково-методичних («Житомирщина педагогічна» [1], «Нова педагогічна думка» [6] тощо) і наукових фахових («Інформаційні технології і засоби навчання» [3], «Комп'ютер у школі та сім'ї» [4], «Інформаційні технології в освіті» [2] тощо) видань, методичних рекомендаціях, посібниках, тематичних web-ресурсах.

Прикладом такого електронного освітнього ресурсу є розроблений автором сайт «Методика навчання учнів основам HTML» [5] (рис. 1), на якому висвітлено навчально-методичний матеріал, що використовується під час безпосереднього проведення аудиторних навчальних занять із цієї теми, а також – педагогами у міжсесійний період – під час здійснення у загальноосвітньому навчальному закладі навчального процесу за цією темою.

Список використаних джерел та літератури

1. Житомирщина педагогічна : науково-методичний журнал [Електронний ресурс]. – Житомир : ЖОІППО. – Режим доступу: http://www.zipro.net.ua/index.php?page_id=15.
2. Інформаційні технології в освіті : наукове фахове видання України у галузі педагогічних наук [Електронний ресурс]. – Херсон : ХДУ. – Режим доступу: <http://ite.kspu.edu/>.
3. Інформаційні технології і засоби навчання: наукове фахове видання України у галузі педагогічних наук [Електронний ресурс]. – К. : ІТЗН НАПН України. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua>.

4. Комп'ютер у школі та сім'ї: науково-методичне фахове видання України у галузі педагогічних наук [Електронний ресурс]. – К. : Інститут педагогіки НАПН України. – Режим доступу: <https://csf221.wordpress.com/>.
5. Методика навчання учнів основам HTML : сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/osnovihtml/home>.
6. Нова педагогічна думка : науково-методичний журнал [Електронний ресурс]. Рівне : РОІППО. – Режим доступу: <http://novadumka.at.ua/>.
7. Словник української мови : Академічний тлумачний словник (1970–1980) [Електронний ресурс]. – Ресурс доступу: <http://sum.in.ua>.
8. ISTE Standards Students [Electronic Resource]. – Available from : URL: <http://www.iste.org/standards/iste-standards/standards-for-students>.
9. Longman : Dictionary of Contemporary English [Electronic Resource]. – Available from : URL: <http://www.ldoceonline.com/dictionary>.
10. Oxford : Learner's Dictionaries [Electronic Resource]. – Available from : URL: <http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/integration>.